

Kees Visscher: kleur dank zij de woordkeuze

„Veur t glas ston ze en keek uut over de nijbaauwbuurt. Wied vot in de toentjes ruipen kinder, heur stemmen hoog en helder tegen de bakstainen muren. Widae wolken stonden as weelderige bloumkolen middenin t zuvere blaauw van de kloare dag. Ze vuilde zok swaar van muideghaid, moar doodgelokkeg”.

Voor degenen, die Kees Visschers „Appels in t paark” uitgekozen als Grunneger Begunstegersboek 1985, waren passagiers als deze in de bundel van 12

T LEVENT VAN EEN SCHRIEVER IS TE DROAGEN

verhalen mede bepalend voor hun oordeel. „Poëtisch proza”, dank zij het gebruik van kleuren en van alliteratie („widae wolken”) om de sfeer aan te geven. Inderdaad opvallend. Die beelden komen nog meermalen terug: „smuie swingmeziek”, „widae windveren in t westen”, „stiekkel en stroekel”, „blaauwe meren” en „grieze kontraainen”. Maar voor mij zit de „kleur” in de keuze van woorden, die in het „Hollands” niet nader vallen uit te leggen. Niet opzettelijk gebruikt, maar (na lang wikken en wegen vaak, maar dat merk je niet) welgekozen om dezelfde gedachten bij de lezer op te roepen als de schrijver had.

Gedachten aan vroeger, aan „de mooiste tied” van gezworen kameraden, jongens in t dörp en „ha wichter!” veuraal: Katrien, Thera, Eefke, Dini. „n Wereld van nije ondervindens lag wiedwoagen veur ons open”. De oorlog '40-'45 ook, spannend voor een jongen van 10, 11 jaar.

Treffend daarom ook om de manier, waarin de confrontatie met de joodse plaatsgenoten wordt beschreven. Hun naïveteit omtrent het lot, dat hen wachtte en het weergeven van het gesun-

des Volksempfinden” over joden: „Dij hebben joe aaltied bie t bain”, zee Aalbert (het verhaal „Postzegels”).

Opmerkelijk is ook de sfeer, die Visscher in zijn kortste verhalen weet op te roepen. Je leest „Overheuren” en „De spreker” nóg eens om de daarin beschreven situatie goed door te krijgen, net als in „t Haailege mouten”: „Meester kwam. Dichterbie”. Het is ook niet verwonderlijk, dat juist die verhalen al eerder in letterkundige tijdschriften werden afgedrukt. Ter ondersteuning van het literaire talent van de auteur.

Hoofdpersonen zijn vaak mensen, die steevast hun vingers branden, omdat ze (en zo zeg je dat dan in het Gronings): „t levent zunder aarg in de muide lopen”. Een tikje melancholie dus. Maar „schaarpeste broamkanten van t verdrait slieten mainstied nogal gaauwachtteg of, gelokkeg; aans zol t levent bie zetten ja ook hoast nait te droagen wezen”.

Kees Visscher beleeft in zijn schrijven toch vreugde aan het leven en de mensen. Hoe moeizaam dat op papier zetten ook is, de voldoening van het gedrukt zien vergoedt veel. Dat moet net zo'n gevoel zijn als bij t eerste wichie: „veur mie blijft ter niks meer te wensen over”.

Met „angst en vreeze” zei Kees Visscher uit te zien naar deze „ontboezeming” over zijn eersteling in het Grunnens. Lichte scherts van een man, die niet meer bevestigd behoeft te worden in de zekerheid, dat hij schrijven kan? Of toch het verwoorden van hetgeen waarmee een schrijver moet leven: de voortdurende twijfel of het nu werkelijk wel goed was wat hij aan verhalen, aan zinnen, aan woorden op papier heeft gezet? Zoksent, dij twieveln, dat binnen de besten.

„Appels in t paark”, 12 verhalen deur Kees Visscher, mit taikens van Wim Faber, uitg. stichting t Grunneger Bouk, prijs f 12,50, druk Actief (Scheemda).

....„Denk om de postzegels” ruip Aalbert. Marcus van Gelder nikke en stook zien haand omhoog. Dou verswonden z'in t station... (Illustratie van Wim Faber).

Joni W.C. 8.10-'85